

Rola dogoterapii w rewalidacji dziecka niepełnosprawnego

**„Rozmaite są rodzaje przyjaźni.
Jest przyjaźń w interesach,
przyjaźń w pracy
i przyjaźń bezinteresowna.
Jaka jest wartość tej ostatniej?”**

Uczuciowość to niewątpliwie najładniejsze dziedzictwo jakie otrzymaliśmy po naszych przodkach. Zapotrzebowania emocjonalne normalnych ludzi są tak duże, że nawet codzienne kontakty z najbliższymi osobami pozostawiają jeszcze niezaspokojone pragnienie doznawania z czyjeś strony autentycznego przywiązania i obdarzania nim.

Człowiek, który zechce łagodnie i umiejętnie te cenne zasoby uczuciowości realizować, wdzięcznych odbiorców i nadawców ciepłych uczuć znaleźć może w zwierzętach, które wyróżniają się wyjątkowo dużymi potrzebami w zakresie związków emocjonalnych. Coraz więcej spośród nas zaczyna rozumieć zwierzęta. Nie chodzi tu tylko o ich język, ale i o coś znacznie głębszego – o świat wewnętrznych przeżyć. Uświadamiamy sobie, że każda żywa istota to nasz młodszy brat, bardziej nieświadomy swego ja i obdarzony mniejszym rozumem, to przecież dlatego winniśmy okazać mu dużo serca i starać się ze wszystkich sił ulżyć jego doli. Zwierzęta choć przewyższamy je inteligencją, są wrażliwe i uczuciowe na równi z nami. Ich świat przeżyć prawdopodobnie różni się bardzo od naszego, one także znają radości, nadzieję, miłość, może ogarnąć je strach, smutek, tęsknota i rozpacz.

Zwierzęta żyją w harmonii z naturą, są związane z rytmem przyrody. Szukają tego co im potrzebne, wszystko w świecie ma dla nich stałe miejsce, jak element w wielkiej układance.

Już w starożytnych Indiach, Grecji i Rzymie miano najlepszego przyjaciela zyskał pies. Obraz psa symbolizował wierność, oddanie, odwagę, a także stałość i czujność. W starożytnym Egipcie ceniono psy z powodu ich przydatności. Pies pomagał przy polowaniu, brał udział w walkach, chronił ludzi i ich majątek. Egipcjanie cenili go za wierność i chęć do zabawy.

Współcześnie pies przejmuje wiele zadań, które obciążają człowieka, uzupełniając ludzkie niedoskonałości. Jest przewodnikiem, stróżem, pasterzem, wkomponowuje się w ludzką społeczność, wypełnia wyznaczone mu zadania.

W Stanach Zjednoczonych kobiety w więzieniach szkolą psy na potrzeby ludzi z wadami narządu ruchu, inne w celach readaptacyjnych uczą się pielęgnowania psów.

Amerykanie od wielu lat stosują „pet therapy” – terapię poprzez zwierzęta domowe. W wielu amerykańskich szpitalach i klinikach odwiedzają chorych psy pod nadzorem ochotników. U pacjentów następuje wyraźna poprawa zdrowia, zwłaszcza w przypadku dzieci przewlekle chorych.

W naszym kraju dogoterapia obecna jest od kilku lat. Została zapoczątkowana w 1964 roku przez amerykańskiego psychiatrę dziecięcego Borisa Levisona.

Dogoterapia jest metodą wykorzystującą odpowiednio wyszkolone psy w rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Metoda ta daje wspaniałe efekty w terapii osób starszych i samotnych. Przeprowadzone dotychczas badania wykazują ogromny wpływ kontaktu z psem na zdrowie psycho-fizyczne człowieka. Dogoterapia jest naturalną formą rehabilitacji, jej zastosowanie daje możliwość zabaw i ćwiczeń z psem w celu wzmocnienia rehabilitacji oddziałując na sprawność ruchową i umysłową człowieka. Dzięki zastosowaniu dogoterapii dziecko lepiej się rozwija: pobudza swoje zmysły, kształtuje pozytywne emocje, poprawia komunikację, stymuluje ruch, aktywność, samodzielność i odpowiedzialność. Dzięki terapii kontaktowej osoby dotknięte niepełnosprawnością sprawniej wykonują ćwiczenia, a rozluźnione, radosne i uśmiechnięte dzieci zapominają o swoich problemach. Dogoterapia daje możliwość rozwijania kontaktów społecznych, zdobywania nowych przyjaciół – nadaje sens życiu. Obecność psa w otoczeniu pozwala na przełamanie bariery lęku, uczy relaksacji oraz zasad bezpiecznego postępowania.

Obecność psa terapeuty jest bardzo przydatna, służy wzmocnieniu rehabilitacji. Nie każdy jednak pies nadaje się na towarzysza inwalidy. Często wyklucza się mieszańce i kundły, biorąc na ich miejsce psy rasowe. Inwalidom na wózkach służą labrador-retrievery, złote retrievery, owczarki niemieckie i szkockie oraz niektóre szczególnie spokojne dobermany. Pies przewodnik niewidomych, pracownik służb społecznych pomaga ludziom niedosłyszącym, z wadami narządów ruchu, a nawet chorym psychicznie.

Ratownictwo wodne to specjalność nowofundlanda. Ten niezwykły pies jest niezrównanym pływakiem, ma ogon niby ster, szerokie łapy, jest mocny i wytrzymały, ma również nieprzepuszczalną okrywą włosową, która pozwala mu pływać w lodowatej wodzie. Ma wrodzony instynkt ratownika. Owczarki pikardyjskie czy beauceron'y zatrudnia się do pilnowania ferm. Jednym z niewielu, które nadal strzegą owiec w górach jest owczarek pirenejski – sprawny, mały, ceniony również jako pies do towarzystwa.

Jak widzimy, dzięki wsparciu czworonogich towarzyszy człowiek niepełnosprawny zwiększa swoją niezależność i pewność siebie. Krzepiące towarzystwo psa jest rzeczą równie cenną jak i jego pomoc.

**„ Pies to symbol bezinteresownej miłości i bezgranicznego oddania.
Rozprasza uczucie samotności i pozwala zapomnieć o świecie,
w którym każdy się spieszy i gdzie wszystko wylane jest betonem.
Pies to część natury, to czułość, śmiech i wesołość wśród szarzyzny
życia społecznego, które jakże często więzi nas w okowach egoizmu”**

Opracowała mgr Róża Staniszevska